

BIOSTIMULACE v podmínkách rodinných farem

Bioestimulace je metoda využívající podpory přirozených biologických procesů k harmonizaci pochodů v přírodě. Touto přírodou je nejenom půdní profil, ale také vnitřní prostředí stáje s jeho procesy dekompozice organické hmoty ve statkových hnojivech.

Podestýlka i produkovaná kejda mnohdy vykazuje nevhodný poměr anaerobních a aerobních organismů. Jestliže není poměr vyvážený, dochází ke kvasným procesům a tvorbě plynů, které zhoršují stájové prostředí. Současně je takováto podestýlka plná agresivního amoniaku a to negativně působí na dýchací aparát zvířat. Kvasné procesy mají také velice nepříznivý vliv na zdraví končetin. Spolu s nadměrnou vlhkostí se významně podílí na chorobách, které jsou příčinou kulhání a ztráty užitkovosti u všech druhů hospodářských zvířat.

Jaká je cesta z tohoto nedobrého stavu? Použijeme-li klasickou dezinfekci, potlačíme všechny bakteriální kolonie a to není cílem, protože právě houby a bakterie obou typů jsou zodpovědné za formu rozkladu organické hmoty, čistotu stájového ovzduší a kvalitu statkových hnojiv. Závěr - tudy cesta nevede.

Nabízí se jiná možnost a tou je právě ona bioestimulace stájového prostředí. Ve zkratce lze tuto metodu popsat jako vytvoření optimálních podmínek ve stáji, aby se harmonizoval poměr aerobních a anaerobních bakterií. A to je v zásadě vše podstatné, co je potřeba udělat. Relativně jednoduchým zásahem harmonizujeme biologické procesy do té míry, že produkce amoniaku a stájových plynů výrazně klesá, sací schopnost podestýlky je nesrovnatelně vyšší a homogenita kejdy v podroškových prostorech umožní jejich vyprázdnění a vyčištění v podstatně kratším čase.

Francouzská společnost PRP SAS je členem EBIC (European Biostimulants Industry Council). Jeho posláním je mimo jiné zavádění bioestimulace do praxe a naplnění kodexu trvale udržitelného rozvoje zemědělství. Společnost PRP SAS již více než 40 let využívá k procesům bioestimulace patentovanou metodu MIP (Mineral Induced Process), založenou na aplikaci

vyváženého poměru minerálních a stopových prvků. Pro potřeby živočišné výroby je na trhu k dispozici skupina výrobků nazvaná souhrnně Activ'Z, což vyjadřuje aktivní přístup k řešení problémů zoosféry. Čeští farmáři mají k dispozici dva přípravky této skupiny - Z'fix a Z'dry.

Z'fix je určen pro ošetření slamnatých podestýlek s dobou zdržení delší než tři týdny, pro ošetření podroškových prostorů a kejdivých jímek a lze jej také s úspěchem použít pro výrobu kompostů.

Z'dry je situován pro prostředí, ve kterém je nutno v krátkém čase snížit vlhkost. Těmito místy jsou například individuální boxy dojnic, kde je takto s úspěchem snižován výskyt patogenních organismů způsobujících mastitis. Dalšími možnostmi využití jsou porodní kotce prasnic a ošetření selat po porodu.

„Sedivá je každá teorie, zelený je strom života.“ Možná to není úplně přesná citace, ale vystihuje to, o čem se s Vámi chceme podělit. O zkušenosti z farem. Sami budete moci posoudit a porovnat nakolik se představené chovy podobají podmínkám Vašich farem a zda některá z popsanych řešení mohou pro Vás být přínosem.

Pan Josef Navrátil, Kraskov, ASZ Pardubice

Soukromě hospodaří od roku 1991 a celou dobu se věnuje výrobě mléka. S výstavbou nové stáje a zrušením vazného systému se vyskytl problém se stabilitou podestýlky. Více než 20 kusů holštýnek v produkci, to už je pořádná porce moči a výkalů, kterou denně vyprodukují. Proto také v počátcích byla spotřeba slámy dva balíky denně. S tím pak souvisela i krátká doba zdržení podestýlky, protože narůstání bylo neúměrně rychlé. Bylo potřeba hledat řešení. Na doporučení Ing. Jaroslava Matyky ze společnosti LIMAGRAIN CZ se pan Navrátil obrátil přímo na PRP Technologies a proběhla zahřívací kola. Vybalancovat celý systém nebylo vůbec jednoduché, ale ohromný díl práce odvedli oba hospodáři Josef a Aleš Navrátilovi. Doporučený systém poctivě adaptovali na své podmínky a naopak ještě novými poznatky pomohli některé anomálie vyřešit a odstranit. Jak uvedl bratr Aleš: „Ten systém je živý a je potřeba s ním podle toho pracovat. A to je na něm to krásné.“ Díky tomuto přístupu jsou dnes v situaci, se kterou jsou velmi spokojeni. Zakládání podestýlky v prvním týdnu probíhá stejně, ale hned následně mohou přejít na stání jednoho balíku denně, což představuje úsporu 50 procent. To jim umožní udržet si provozní zásobu slámy na 46 dní (balíky na stopě na obrázku). V praxi to znamená, že kvůli slámě je nutné startovat traktor jedenkrát za 46 dní. „To mi vyhovuje, protože traktorem jezdím nerad. A přitom ještě výrazně šetřím naftu“, říká Josef

Navrátil. Další úsporou je to, že výrazně omezil nákup slámy. Podestýlku může vyvážet jen třikrát do roka a to tehdy, když jsou vhodné podmínky. „My jsme zpočátku měli obavy ze zdravotního stavu končetin při prodloužení doby mezi vyvážením, ale je to právě naopak a náš paznehtář je velice spokojený. V součtu všech kladů mě nic nenutí vyvážet v nouzi a sám si volím vhodný termín. Neničím si cesty a hlavně pole. A tyto přínosy jsou pro mne nedocenitelné“, uzavírá Josef Navrátil.

Pan Ondřej Dejmál, Havlíčkova Borová, ASZ Havlíčkův Brod

Kombinuje činnost soukromě hospodařícího rolníka s těžbou a zpracováním dřeva. I z tohoto důvodu nemá dojnice, ale soustředil se na výkrm byků a prasnic s navazujícím výkrmem prasat. Tato specializace mu umožňuje věnovat zvířatům maximální péči, ale zároveň nechává dostatečný prostor pro přídružené činnosti spojené s dřevem. O technologii PRP a jejím využití dostal informace od pana Jaroslava Klofáče z Jedouchova. Zajel se podívat na jeho farmu a pak už to byl jen krok k zahájení vlastní aplikace. Vstupní stav byla takový, že hlubokou podestýlku u byků bylo nutno vyvážet jednou za dva měsíce a před vývozem už byla málo únosná zvířata se do ní bořila. Takže z toho byl model šesti vývozu hnoje ze stáji uprostřed vesnice. Po zkušenosti od letošního jara se po aplikaci Z'fix prodloužil interval vyvážení na tři měsíce. „Chci tento systém udržet v chodu, abych měl větší klid hlavně v zimě a nebyl nucen vyvážet v nepříznivých podmínkách. Současně vidím, že zvířata jsou v pohodě a úspora času a slámy vůbec není na úkor jejich welfare. Naopak zvířata jsou čistší a spokojenější. Ve výkrmu byků už tedy s touto technologií počítám a do budoucna bychom rádi připravili celý systém pro porodnu prasnic a výkrm prasat“, uzavírá pan Ondřej Dejmál.

Pan Jaroslav Klofáč, Jedouchov, ASZ Havlíčkův Brod

Hospodaří v malé obci Jedouchov u Věže na okrese Havlíčkův Brod a chová 90 krav bez tržní produkce mléka. Jelikož nemá ornou půdu a veškerou potřebnou slámu nakupuje od okolních hospodářů, zalíbila se mu myšlenka technologie ustájení s výraznou úsporou slámy. Na podzim roku 2012 začal tuto technologii používat poprvé a předpoklady se více než potvrdily. „Když počítám úsporu slámy, tak v období od podzimu do začátku telení v únoru jsem se dostal na padesát procent spotřeby a v době telení jsem zhruba na sedmdesáti procentech původní spotřeby slámy“, uvádí pan Jaroslav Klofáč svůj poznatek se praktického využití.

„Kolegové se mne ptají na ekonomiku celého systému, a proto jsem ji spočítal. Denní náklad na Z'fix pro všechna zvířata činí 225 Kč a denní úspora spotřebované slámy je 300 Kč. Zdánilivě tedy malá úspora 75 Kč/den. Ale jen tehdy malá, díváme-li se na celou problematiku z tohoto jednoho úhlu pohledu. Aby bylo celkové zhodnocení komplexnější, mohu prezentovat a hlavně potvrdit další přínosy z použitelné technologie:

- naše stáj funguje i v létě jako přístřešek. Takto ošetřená podestýlka nehřeje a zvířata jsou ze své vůle v klidu pod střechou a v blízkosti vody. Dříve tomu tak nebývalo,
- fermentace ve stáji nám umožňuje být ohleduplnými vůči svým sousedům, protože při vyklízení stáje a rozmetání hnoje nikoho neobtěžujeme nadměrným zápachem,
- nakládání a manipulace s hnojem při vyklízení stáje jsou výrazně jednodušší a snazší, což je úspora času a nafty,
- snadné rozmetání hnoje má dva přínosy. Zaprvé šetří naftu, protože traktor může pracovat v nižších otáčkách a zadruhé struktura hnoje umožňuje pro nás tak důležitou rovnoměrnou aplikaci na travních porostech,
- snížením spotřeby slámy jsme sice snížili objem produkovaného hnoje, ale zvýšeným obsahem živin a zlepšenou fermentací se jeho kvalita výrazně zvýší a následné ztráty živin po aplikaci na travní porosty jsou menší“, uzavírá pan Jaroslav Klofáč

Zajímavý poznatek má i jeho syn: „Všimnul jsem si, že zlepšení kvality hnoje vede

ke zvýšení úrodnosti a výkonosti porostů. Po aplikaci fermentovaného hnoje stoupla produkce sena z jedné z nejhorších luk z 8 na 20 balíků z první seče. Takového výnosu jsme tam nedosáhli nikdy v minulosti, i když tam byl pravidelně aplikován hnůj jako jediný zdroj živin“, dodává pan Jaroslav Klofáč junior.

Z předchozích řádků lze vyčíst, že technologie Z'fix přináší na farmě mnoho pozitiv a bylo hrubým zkrácením efektivity, kdyby se její návratnost měla vyhodnocovat pouze podle úspory slámy.

Právě komplexní přístup k řešení problému a uvážlivý výběr řešení je vlastní dobrým hospodářům. Hospodářům, ke kterým se hlásil jeden ze zemědělců při rozhovoru s novinářem: „Jako podnikatel v zemědělství, jistě všechny tyto problémy vnímáte,“ oslovil jej novinář.

„Já nejsem zemědělský podnikatel, já jsem hospodář. A to je sakra rozdíl“, zněla odpověď, která by měla být tesána do kamene.

Ivan Petrtýl,
www.prptechnologies.eu
e-mail: ipetrtyl@prp-technologies.cz

PRP
TECHNOLOGIES